

„ЗАМОРОЖЕННЯ” БЕЛЬГІЙСЬКО-ГОЛЯНДСЬКИХ ВКЛАДІВ

ВАШИНГТОН. — Як тільки до Вашингтону дійшло офіційне підтвердження про напад Німеччини на Бельгію, Голландію і Люксембург, президент відразу зарядив, що всі фінансові вклади з тих країн підлягають „замороженню” і їх не вільно без дозволу уряду вивозити за границю. Причиною цих обмежень є, щоб не допустити до того, щоб вартісна валюта з Злучених Держав Америки діставалась у руки нацистів.

В департаменті стейту цілу ніч панувало велике напруження. Високі урядовці не спали, а стояли в тіснім зв'язку з американськими послами в Європі, зокрема з послом до Бельгії, Кудатлем. Наступної ночі департамент стейту знов буде урядувати цілу ніч, а навіть сам президент чуватиме цілу ніч і прийматиме звідомлення про розвій подій в Європі та інших частих світу.

НА ДАЛЕКІМ СХОДІ.

ВАШИНГТОН. — У дипломатичних колах говорять, що Злучені Держави Америки, у зв'язку з наїздом німців на Голандію, муситимуть добре наглядати на Далекім Сході за тим, щоб часом, якесь інша держава, а саме Японія, не хотіла захопити голандських Індій, звідки Злучені Держави Америки побирають цинну і гуму. Як відомо, Кордел Голпару тижнів тому зробив офіційну заяву, що Америка буде протиставити всяким змінам територіальних посіслостей на Далекому Сході. А кілька днів тому американська флотта дістала приказ не вертатися з маневрів на Далекому Сході додому, тільки оставатись там в американських базах. Правдоподібно, що департамент стейту в найкоротшім часі пробуватиме створити блок американських держав, які на спільну охоронялиб існуючий стан на Далекім Сході.

ГОЛЯНДСЬКИЙ ПОСОЛ ПРО НАПАД.

НЮ ЙОРК. — Голандський посол до Америки, д-р Александер Людон, запитаний газетарями, що він думає про події в своїм ріднім краю, майже з сльозами в очах сказав, що Голандія є черговою жертвою політичної зради. Німеччина ще раз задемонструвала свою „честоту” і „гуманіність”. Голандія, казав він, є другий найгустіше заселений край на світі. Коли німці тепер бомбують його, то це означає потоніння невинної крові. А кров його земляків така сама, як кров американців, казав Людон.

АРМІЯ, ЖАДАЄ ЛІТАКІВ.

ВАШИНГТОН. — Департамент війни рішив звернутися до конгресу з домаганням, щоб той призначив нові гроші на будову 500 величезних літаків, званих „літаючими твердинями”. Це жадання департамент війни робить у зв'язку з подіями в Європі, в яких альянти зазнають невдач внаслідок переваги німецьких літаків.

РОЗБУДУВЮТЬ ФЛОТУ.

ВАШИНГТОН. — Сенатський комітет морських справ затвердив план, на основі якого американську военну флотту розбудують на 11%. Цей план тепер піде під дискусію цілого сенату, а опісля палати представників.

ВОЄННІ НАСТРОЇ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Бюро публічної опінії під дирекцією д-ра Гелона подало до відомо, що воєнні настрої в Америці в останніх часах трохи змінилися і вже нині сльдіно більше прихизни до альянтів, ніж передтим. Та всетаки переважача опінія далі є та, що до війни Америка не повинна йти. Зате люди більше схильні допомогти всіма силами альянтам. На сто громадян 66 заявили за те, щоб дати альянтам усяку поміч, якої вони лише зажадають, з виключенням воєнців. 34 відсотки говорили, хай уряд далі помагає альянтам, як це робив дотепер, але не більше.

ПРИХАВ КОРАБЕЛЬ „РЕКС”.

НЮ ЙОРК. — До Ню Йорку приїхав великий італійський корабель „Рекс” і привіз на собі 1,160 пасажирів. Моряки говорили, що англійські воєнні кораблі здержали були „Рекс” на 13 годин і забрали з нього до перевірки пошту. Водночас віддали вже перевірену пошту, що її забрали передтим на інших італійських кораблях.

ДОБУВАННЯ НОВОЇ ЕНЕРГІЇ.

ВАШИНГТОН. — Відділ патентів у Вашингтоні затвердив патент, на основі якого можна буде видобувати з дешевої руди „уран 235”. Цей мінерал містить у собі страшну енергію. Один фунт його має стільки опалової сили, що п'ять мільйонів фунтів вугля, або три мільйони газоділи. А хвилюву вибухову силу один фунт того дивного мінералу має таку, яку мають 30 мільйонів фунтів динаміту. Однофунтова бомба з того мінералу миттєво знищилаб цілий Ню Йорк.

ПОЛУДНЕ ПИТАЛОСЬ.

АТЛАНТА (Джорджія). — Полудневі стейти осягнули в минулім році похвальний осяг: за той рік у тих стейтах не залічовано ні одної особи.

ВІДШКОДУВАННЯ ДЛЯ БИДЕЛА.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Джозеф Гуффі подав внесок у сенат, щоб амбасадорів до Польщі, А. Биделеві, виплатити відшкодування у висоті 234 тисяч доларів за ті його приватні шкоди, які він поніс у часі німецько-польської війни. Німці знищили його дорогі меблі, образи та інші вартісні речі.

СОН ЛЕТУНА

Алвін Раш, 46-літній летун з Медисону, Висконсин, мав уночі сон про світову війну, в котрій він служив при літаках. Йому снилося, що на нього нападають вороги та що йому не лишається ніщо інше робити, як вискочити з літака. Він нагло пробудився: він лежав на землі під своїм домом. На другому поверсі дому, де була його спальня, було вікно відкрите.

Його відставлено до шпиталю, де лікарі ствердили, що він має зломані крижі.

БІВІСТВО НА ТЛІ СТРАЙКУ

Віто Трімарко, 38-літній делегат юні жіночих краєвців, зайшов до фабрики одяжі Джусепа Фріскакі в Брукліні в цілі переговори у справі організації робітників того підприємства. Підчас сварки, що вивязалася між ними, Фріскакі застрелив Трімарка з револьвера.

Фріскакі каже, що Трімарко прийшов з вісьмома іншими робітниками, що він зажадав юніонізації фабрики, а коли Фріскакі відмовлявся, Трімарко підійшов до електричної зворотниці й виключив електрику, внаслідок чого всі тридцять машин у фабриці перестали працювати. З цього почалася бійка, котра скінчилася трагічно для юнійного делегата.

ПОТРИМНА СТРИЛЯНИНА

У домі в Велсвуді, Ню Йорк, занятому родинами двох братів Джанстонів, прийшло до стрілянини, внаслідок котрої 61-літній Межд Джанстон згинув на місці, а два брати: 67-літній Фред і 64-літній Джан мають такі поважні стріляні рани, що, на думку поліційних лікарів, вони не вийдуть з життям.

Оба брати були спільниками в пломберському бізнесі від 8 літ. Що було причиною стрілянини, поліція з певністю ще не ствердила.

ПРИПАДКОВЕ ВТОПЛЕННЯ АВТОМОБІЛЕСТА

З вод озера Тіораті коло міста Монров, у стейті Ню Йорк, добула поліція 42-літнього мешканця Флошингу, Ню Йорк, Ернеста Купмена. Він видно впав в озеро з авто, зіхавши з гостинця, що йде здовж озера. Поліція припускала спершу самогубство, але лікарська автопсія тіла показала нестійність цього припущення.

Поліційні розсліди ствердили, що Купмен хорував на омлінію; поліція припускає, що він дістав один з своїх звичайних нападів омлінії, коли їхав здовж озера, і в непристимості загнав авто в озеро.

ДИНАМІТ У ПОЛІНІ

Д-р Л. Ф. Биделемен з Вебстер Сіті, в Айові, вкладав оноди дерево до своєї печі й не міг вложити одного поліна, бо було завелике. Приглянувшись до поліна, він побачив у ньому капсюлю до висаджування динаміту, а далі й кусок динаміту, як видно, приложеного до деревляного гудза. Тепер лікар думає про те, щоб то сталося, якби він так був це полінце вложив до печі.

ЛЮДОЇДСТВО В КИТАЮ

Японський уряд признав, що в східній частині провінції Квантунг, до котрої не можна доставляти поживи з причини японської війни, появились випадки людодіства. У Свастові, на ринку поліція арештувала трьох різників, що продавали людське м'ясо. У сільських округах, мовляв, кінбализм поширюється без ніякого організованого спротиву.

Перед японською війною місто Сватов спроваджувало з дальших околиць Китаю річно коло 70,000 тон рижу. Нині того рижу спровадити не можна, а риж, що його управляють в околиці, не вистарчає навіть на виживлення японської армії.

БРАЗИЛІЯ ПОТРЕБУЄ 700,000 БУШЛІВ ТИЖНЕВО

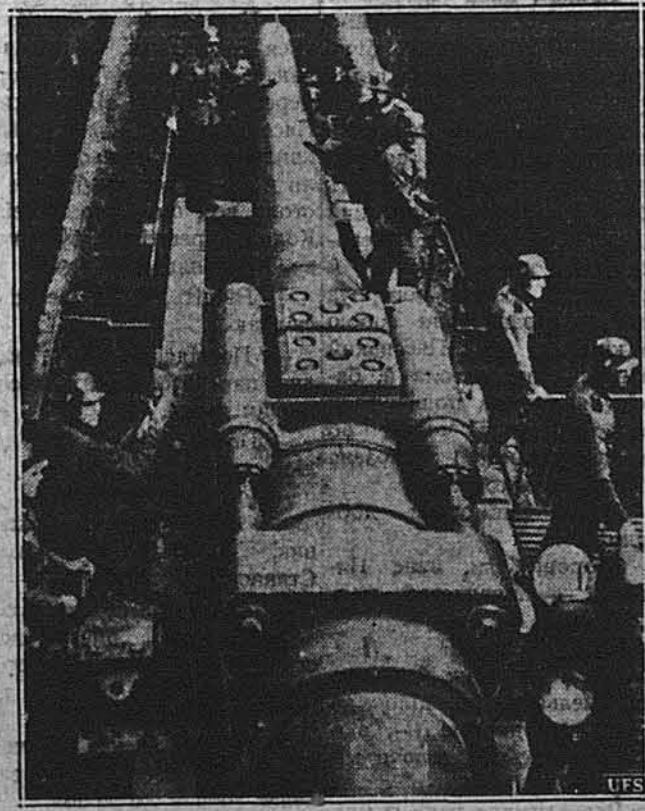
Аргентинський ринок одержав відновлену силу і пшениця там знов зближається до найвищої ціни в сезоні. Це враз з попитом на пшеницю в сусідній Бразилії складається майже на усунення аргентинської пшениці з європейських держав, коли взяти на увагу високі ціни перевозу і воєнне ризико. Тижневі посылки пшениці й муки не перевищать 1,700,000 бушлів до кінця сезону. З того Бразилія буде забирати 700,000 бушлів тижнево, отже для вивозу до Європи лишиться не більше як мільон бушлів тижнево аж до других жнив, у січні 1941 р.

ОБМЕЖЕННЯ КУПНА СРІБЛА.

ВАШИНГТОН. — Сенат затвердив законопроект, на основі якого скінчиться право президента викупувати заграничне срібло по інфляційних цінах. Той законопроект ще піде під наради палати представників.

ЯК ЗГИНУВ ВЕБ МІЛЕР?

ЛОНДОН. — Стверджено урядово, що славний журналіст Веб Мілер, генеральний директор „Юнайтед Прес”, згинув припадково внаслідок нещасного випадку, висідаючи з поїзду. Та німецька преса подає, що його вбили британські тайні агенти. Ніби за те, що він ставився критично до британської політики. Та виглядає, що часописи так пишуть „з наказу згори”.

ВЕЛИКА НІМЕЦЬКА ГАРМАТА НА „ЗАХІДНІЙ СТІНІ”. Видно німці сподіваються розбити нею лінію Мажино.

ОТРУЯ В КОКОСОВИХ ГОРІХАХ

Два професори Єйльського університету подали звіт про своє відкриття причини чистого затроєння людей, що живляться кокосовими горіхами. Такі затроєння трапляються головню на острові Джаві.

Вчені ствердили, що отрую виробляють бактерії, які кидаються в кокосові горісі, з котрого вибрано олій. Ця отруя була інколи причиною масових затроєнь населення.

САМОГУБСТВО БУВШОГО СУДІ

У гаражді, котрий він винавив щойно кілька днів тому в Брукліні, поповнив самогубство при допоміж моноксидного газу з власного авто бувший міський ньюйорський суддя, Френк Васерман. Поліція припускає, що він волів згинуть з власної руки, ніж піти на небезпечну операцію, яку зарядили для нього лікарі.

КУРКА-ДОМАТОРКА?

Чарлз Аргайл, фармер з Грентс Пас, в Орегоні, каже, що він продав оноди дві курки фармерові Чарлзові Кетлінові, що живе від нього через ріку, які три милі від його дому. Оноди Аргайл здивований побачив одну з проданих курок на своїм подвір'ю. Вона вернулася на свою стару фарму й тут зараз знесла яйце. Аргайл яйце зів, а курку відставив назад Кетлінові.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ВВІЙШЛИ В ГОЛЯНДІЮ

АМСТЕРДАМ. — Сталося те, чого в Голандії ожидали від тижня. Німеччина рішилась окупувати Голандію, атакувавши її літаками. Це нова німецька „блискавична війна”, бо німецькі літаки заатакували рівночасно десятки голандських міст. Голандія всюди ставить сильний опір, бо була приготована на такий напад. Німці скидають військи з літаків при допоміж легкопід, а також переправляють його через ріку Мозу в гумових човнах. По цілій Голандії чути гук протилетунських гармат.

АНГЛІЯ ЗАНЯЛА ІСЛЯНДІЮ.

ЛОНДОН. — Англійські війська заняли острів Ісландію, що належав до Данії, а по занятті Данії німецькими військами проголосив незалежність. Бритійський уряд заявив, що його окупація є тимчасова та що вона не торкається місцевої влади. Це тільки охорона перед евентуальним німецьким нападом.

АЛІЯНТИ ВДЕРЖАТЬ НАРВІК.

КІРУНА (Швеція). — З відомостей, які доходять з Нарвіку, виходить, що там далі йде завзята боротьба між альянтськими і норвежкими частинами та німецькими. Ті останні не зможуть удержатись. Так думають у Швеції. Значить, що альянти таки задержат у своїх руках ту важну пристань, через яку переходив вивіз заліза зо Швеції.

НІМЕЦЬКІ ЛІТАКИ НАД ТАМІЗОЮ.

ЛОНДОН. — Бритійська протилетунська артилерія довго обстрілювала п'ять німецьких бомбовиків, що літали над гирлом ріки Тамізи.

ЧЕЙМБЕРЛІН МАБУТЬ НЕ ВДЕРЖИТЬСЯ.

ЛОНДОН. — Партия Праці не хоче йти на компроміс з теперішнім прем'єром Чеймберліном. А це значить, що він буде змушений таки уступити. В такому разі стане прем'єром правдоподібно лорд Галіфакс, теперішній міністер закордонних справ. Та йому, як шляхтичеві, не буде можна заступати уряду, згідно з традицією, в палаті послів. Та в такий потрібі буде за нього говорити Вінстон Черчил. Та замітне те, що підносяться голоси, головню з боку робітничих послів, щоб прем'єром став Ллойд Джордж.

АНГЛІЯ ЗАВИНИЛА, КАЖЕ ЛЛОЙД ДЖОРДЖ.

ЛОНДОН. — За те, що тепер діється в Європі, є відповідальною у великій мірі Англія, бо її уряд не подбали, щоб було виконане те, до чого вона зобов'язалася мирними договорами. Таке заявив у палаті послів Ллойд Джордж, бувший британський прем'єр з часів останньої світової війни. Англія, казав Ллойд Джордж, не поперла демократичного німецького уряду як треба, і тому довела до того, що прийшов там до влади Гітлер. Англія не роззброїла себе, коли Німеччина була роззброєна, а була зобов'язана так поступити. Президент Бенеш зобов'язався, що як Судети і Словачина будуть прилучені до Чехії, то обидва краї відстануть зараз повну автономію, що не сталося. І через такі речі дійшло до того, що тепер маємо нову війну.

ГІТЛЕР ПРО НОРВЕЖЦІВ І ПОЛЯКІВ.

БЕРЛІН. — Гітлер дав амністію норвежським полоненим з винятком тих жовнірів, що служили в армії постійно. Притому заявив, що робить це тому, що норвежці боролися „явно й чесно”, а не так, як поляки, що поводили себе „як боягузи і нечесно”.

НОРВЕЖЬКІ ВТРАТИ.

ПАРИЖ. — Норвежський міністер заграничних справ, Кот, заявив, що Норвегія мала на початку війни 6 дивізій війська, з чого дві третини належить уже до вбитих, ранених, або полонених. Шеста дивізія бореться в Нарвіку. Кот заповів, що та війна мусить закінчитись для норвежців перемогою.

СОВЕТИ ПРОТИ ПАСЛЯВІЗМУ.

МОСКВА. — Панславизм є тепер в очах советських провідників, коли йде ще про заграничну політику, реакційним пережитком і не годиться з політикою Советів. Советська пресова агенція подає, що це Франція й Англія поширюють вісті про „панславизм Советів”.

АНГЛІЯ ЗБІЛЬШАЄ АРМІЮ.

ЛОНДОН. — Король підписав новий закон, який збільшує військовий побір. Наслідком того британська армія може збільшитись упродовж пів року на 2,500,000 жовнірів. А тепер має Англія два мільйони війська.

ЗАМІТНА ДЕМОНСТРАЦІЯ.

РИМ. — У Римі відсвятковано четверту річницю народин „нової італійської імперії”. Свято мало наскрізь „воєнний” характер. Муссоліні говорив дуже коротко. Казав, щоб населення призначалося до мовчанки, яку перервуть тільки „факти”. Значить, що треба рахуватись з якоюсь новою „несподіванкою”. Треба завважити, що перший раз відбулася тут така демонстрація, що в день цієї річниці італійські студенти пішли громадно перед будинок німецького консуляту і кричали: „Гайль Гітлері” і „Віва Муссоліні”.

КАРА СМЕРТІ НА САБОТАЖНИКІВ.

ЛОНДОН. — Було в Англії, кара смерті, на саботажників і шпигів та тих всіх з „П'ятої Кольони”, що підкопують із середини оборонну силу краю.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 11
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016.
4-0807.

За оголошення редакція не відповідала.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВИЯВ ВДЯЧНОСТІ

Недостача вдячності — це недостача культури. Так сказав хтось із великих мислителів. А коли це брати у загальному розумінні, то тоді сказати про таку людину, що не відчуває вдячності супроти своєї матері? Здається, що в такому випадку тяжко булоб говорити про людяність і взагалі про людину. Так принаймні, як нам здається, ми всі глядимо на такі справи. І тому є до певної міри злишнім нагадувати, що надходить День Матері та що ми в такому дні повинні відчувати. Але так є, що хоч ми живемо ніби в дуже культурних часах, то з нашою „вдячністю“ не все в порядку. Ось тому не шкодить, коли хоч раз у році застанемось над тим, яким є наше серце принаймні у відношенні до рідної матери.

Кажуть, які матері, така будучність народу. В тому є дуже багато правди, коли зважимо, що характер дитини є властиво викутий матерію вже перед тим, поки дитина зачала ходити до школи. Та остання тільки вигладжує чи доповнює те, що вже вложила в дитину мати. З цього одного бачимо, яку величезну роллю відіграє мати. І скільки труду, розуму і посвяти треба з її боку, щоб так підховати дитину, щоб з неї виросла хороша людина, чесна й розумна людина. Мабуть чи не найкраще зясував це американський президент Линколн, коли казав, що все, чим він є і чим надіється бути, завдячує своєму ангелові-хоронителю, своїй матері. Цим він виявив не тільки величезний вплив матери, але також підкреслив і надзвичайно великі обов'язки, що спадають на розумну матір, свідому своєї великої відповідальності.

Українська мати в Америці, це в першу чергу та робітниця, чи подруга робітника, що зуміла в тяжких обставинах виховати нам наше молоде покоління, яке, назагал беручи, є чесне й моральне. А це важке, коли довідуємось з щоденної преси те, що не так є з молоддю інших націй. В кримінальній статистиці, на щастя, наше молоде покоління не займає такого місця, що наносилоб нам сором. І з іншого боку, національного та релігійного, не є з нашою молоддю так зле, як це дехто часами представляє. А коли так є, то й тут слідна рука української матери. І то той, що не вивчила штуки виховування по високих школах, слухаючи великих учених і виховників, але передавала в душу дитини те, що сама перебрала від своєї української матери ще в старому краю. А тут заважувало не так знання, а почуття, серце, благородність, себто те, чого тепер людство, що кривавиться в новій світовій різни, так дуже потребує. Знову гарту, потрібного у життєвій боротьбі, набирала українська дитина з практики. Вона сама бачила, як її мати тяжко працює і як терпеливо й завзято поконує всі можливі труднощі.

Отже є за що пошанувати українську матір, як старим так і молодим.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(42)

— Чогож ні? Все, що мав, приятелі, випивши по скляничці, готове. До вечора недалеко. А мені це перед заходом сонця треба вийти з Чигирини...

Кричевський виричався з пучи.

— Не дивуйтеся, пане мій і приятелю. Час такий, що дивуватися нема коли. Ось вам моя шабля. Коштовна вона і пам'яткова. При okazji відберу, а покищо заховайте.

— Так може ще випемо й пана чигиринського й пана запорожського Кричевський. сотника Хмельницького, що

— Випити хіба стремінного, йшов без шаблі за ним. По-перекусувати нема часу. клонившись в пояс, виструн-Тай прощатися нема потреби. лися поплід стінами й ждали. Побачимося скоріше, як вам що їх милості прикажуть.

здається, пане полковнику. Кричевський, торкнувши Кричевський плеснув у до-злегка шапки рукою, спитав: лоні. На порозі з'явився хло-печ.

— Принеси скоро наливки, сти! — виступив один з дра-але не барись!

Хлопець звинувся й два рамені,

УКРАЇНЬСЬКА СПРАВА І ЄВРОПЕЙСЬКА ВІЙНА

(Дискусійна стаття, надіслана з Женев, Швейцарія).

Небезпека передчасного ми-лише просто у відношенні до ру, себто такого, що міг би наступити раніше ніж розби-тоб ССРСР, тимчасом минула, війна поширилась на Сканди-навію. Вона віддалилась від України, відвернула від неї на якийсь час увагу європейско-го політичного світу і ніби зменшила тимсамим надії на близьке розв'язання україн-ського питання. Але цей стан, очевидно, перехідний.

Треба було числитися з тим, що держави, які прова-дять війну, поставлені перед неможливістю вирішити її на франко-німецькій кордоні, бу-дуть шукати іншого поля бо-ю. Вже напад Московщини на Фінляндію втягнув хуртовину європейської війни на Скандинавський півострів, але за-хідні великодержави, намага-ючися за кожну ціну уникнути війни проти Московщини, не скористали з фінсько-москов-ської війни.

Та маємо причини думати і сподіватися, що скінчить вій-ну, не порушивши ССРСР, не дається. Це переконання скріплює навіть поверховна аналіза причин, що війну ви-кликали.

Основним чинником цілого політичного життя Європи у-важимо національні відносини на сході Європи, де вони не досягли ще того постійного стану, в яким вони перебува-ють на заході нашого „суходо-лу“. Вже велика війна відбува-лась під гаслом визволення націй. Розбиття царської Росії поставило на порядок денний питання державної самостій-ності всіх поневолених націй, що перебували в її межах. Со-творення ССРСР не лише цього питання не розв'язало, а на-паки, його безмежно заго-стрило. В нових державах, со-творених версальським миром, опинилось понад 30 міліо-нів „меншестевого“ населен-ня. Отже понад сто міліонів чужонаціонального населення опинилися у межах чужих і майже всюди ворожих йому держав. Понад дві п'яті ча-стини цього населення, бо аж 43 мільйони, приблизно, припа-дає на українців.

Коли основним чинником цілого політичного життя Єв-ропи вважаємо о національні відносини, то мусимо логіч-но визнати, що вони доправа-дили й до війни, яка все була останнім засобом роз'язати ті політичні конфлікти, яких ні-яким іншим засобом розв'язати очевидно не було можливо. Наскільки українське пита-ння на сході Європи, беручи його

Беріть клаптик паперу, мачай-те перо й пишіть...

— Хвилиночку! — кинувся пан Пясецький приспобля-тися до писання. Чи з несподі-ванки, чи з віку, чи просто з переполою, якому віддавався п. Пясецький у кожному війну хвилину, руки в нього тремті-ли й не скоро вибирали зо-стола все, що було потрібне. Колиж нарешті все було гото-ве, Хмельницький почав:

— Пишіть, будь ласка: По-свідчаю...

— Посвідчаю... — гриз-мовив пан Пясецький, висоло-пивши язика.

— Посвідчаю, що його ми-лість пан...

— Його милість пан...

— Чигиринський полков-ник, шляхетно уроджений

— Станислав Кричевський...

— При мені, писарі гор-дському, славному Григорієві

— Пясецькому...

— В руки пана десятичника

— Як зветься? — звер-нувся сотник до драба.

— Заремба...

(Дальше буде).

груповання менших держав зліквідовано. У тому часі по-встала Карпатська Україна, що могла стати центром для у-країнської протимосковської акції. Карпато-Україна викли-кала однак в Польщі небува-лий напад колективної націо-нально - політичної істерії, що виключав не лише кожну політичну розважність, а й просто здібність політичного мислення.

Своїм поступованням в спра-ві Карпато-України Польща виявила свою справжню по-зицію і в цілій українській справі. Коли відбулася укра-їнської державності на малім кавказу української території викликала такий панічний жах у польським громадянстві, то не тяжко зрозуміти, що польський уряд міг зваяжиться на найбільш фатальний крок, щоб запобігти небезпеці по-встання великої української держави на руїнах ССРСР. Па-нічний страх Польщі перед Німеччиною, що повертався з польської преси передвоенно-го часу в смішну зухвалість, походив головню від свідомо-сті своєї збройної немоці, спричиненої польсько - укра-їнською боротьбою в межах держави, що затроювала ціле її внутрішнє життя і робила тим, чим вона себе показала у війні проти Німеччини. Коли Польща не мала довіри до Ні-меччини, потрібного в якійсь мірі при кожній спільній ак-ції, вона моглаб мати завжди деяку оборону в Парижі і Лондоні, незалежно від ріж-них умов; але переляк є най-гіршим дорадником; і постав-лена перед вибором боротьби в східних чи західних напрямі, Польща кинулась на захід, пе-

ребравши на себе таким чи-ном велику частину відпові-дальності за вибух війни.

Наскільки Польщу спонука-ло до її фатального кроку страх перед українським рухом у межах держави та перед по-встанням сусідньої великої у-країнської держави, треба у-важати Україну посередньою причиною сучасної війни. А ко-ли царська Росія взяла участь у світовій війні головню для того, щоб мати всі українські землі в своїх межах, то тепер більшовицька Московщина за-туж саму ціну зрозидла своїх західно-європейських союз-ниць і взяла участь у розподі-лі Польщі.

Відповідальність за те, що Західна Україна дісталась під московську окупацію, та за все, що тепер там діється, є Польща, у всякім разі не мен-ше як Німеччина.

При кінці значимого, що ні-одне з наших припущень не порушує нашого твердження, що українська справа причи-нилась до вибуху сучасної війни. Висновок, який ми по-винні зробити з цього фаталь-ного для Європи стану нашої справи і який ми повинні як-найширше спопуляризувати в Європі й Америці є той, що ціла Україна, в межах знеси-леного внутрішньою бороть-бою націй проти Московщини ССРСР, мусить бути тепер без-прив'язання більшим джерелом небезпеки нової війни, ніж бу-ла нею Західна Україна в ме-жах безсилої Польщі. Тільки вільна й незалежна Україна може стати тим чинником, що допоможе до дійсного зами-рення Сходу Європи чи Євро-пи взагалі.

H.

НЕВИЧЕРПАНІ МОЖЛИВОСТІ

Перед зібраними студентами Рочестерського університету 7. травня ц. р. виступив чільний американський фінан-сист Овен Йонг доклав, у я-кім доказував студентам, що нинішні можливості в еконо-мічній житті краю є таксамо не обмежені й невичерпані, як вони були за давніх часів, ко-ли люди ладували закриті во-зи, брали з собою ввесь свій дорібок і родину та пускалися у світ, в надії знайти нові, да-ремні земельні території.

Нині форма тих можливо-стей змінилась. Нема вже віль-них територій. Зате є найріж-нородніші поля в промислі, торгівлі, суспільній обслузі, що ще не використані і ждуть чоловіка з ініціативою, який обробив би їх і сам притім належно розбагатів.

Серед тих людей, що жили 50, чи сто літ тому, також був великий відсоток таких, кот-рим здавалося, начеб не бу-ло для них можливостей на тім світі. Вони безрадно огля-далися довкруги і здавалось їм, що нема місця для них, бо хтось уже перед ними захопив дане підприємство, викорис-тавав дану думку. Такий без-радий чоловік завважував у своїм середовищі ріжні крам-ниці й здавалось йому, що не-ма вже місця для відкриття нової крамниці. Завважував ріжні ресторани, банки, апті-ки, професійні канцелярії, про-мислові підприємства, найріж-нородніші майстерні — і ду-мав, що йому бідному не-вдасться розіпхати їх ліктями і собі десь із чимсь примісти-тись.

А всетаки скільки можливо-стей було для людей сто літ-тому! Люди без ініціативи ба-чили лише те, що вже було довершене іншими, а не бачи-ли того, що це було недо-вершене. Вони не бачили, що ті крамниці досить примітивні. Такіж неудоконалені ріжні промислові підприємства, май-стерні машин, одяжі, обуви й ріжних продуктів щоденної потреби. Вони не бачили, що містечка, в яких вони жили, не-мають добрих вулиць, належ-

них хідників, та що болото всюди по коліна в осінні до-щеві дні. Вони не догадува-лися, що нафтові лампи можна заступити наперед газовими, а опісля електричними. Не дога-дувалися, що парова, а опісля електрична енергія може бути обертена для служби людям, і може виконувати для постулу впрот неймовірні речі. Ті лю-ди не мали візій, уяви буду-чого, тому вони бачили лише довершене, а не бачили, що можнаб довершити. Хтож не бачить в уяві будущего, не може зробити ні кроку посту-лу вперед.

Зате ті люди в тих давніх часах, що мали уяву будучо-го, зробили величезні досяг-нення. Вони для загалу зробили величезні прислуги і самі доро-жили казкового майна.

Нині чомусь далеко більше закоринилося переконання, що можливості розвитку і посту-пу обмежені, говорив Овен Йонг. Та воно в дійсності так не є. Правда, що нині на ри-закі слідний перест, але і потреби людей такі витопче-ні, що величезна кількість ре-чей, які ще 50 літ тому вважа-лись би цілкомістю безпотреб-ним локсусом, нині є річчю, без якої не обійдеться навіть нуждар. Зросла продукція, зросли вимоги людей. Та ні-одно ні друге не досягнуло свого повного заспокоєння. Потреби людей усе удокона-люються й помножуються.

Для тих потреб підприємчів люди можуть знайти заспоко-єння і за них від загалу діста-ти належну нагороду. Крім то-го ті економічні підприємства, що вже нині існують, не є вповні досконалі. Багато з них занепадають, тратьте свою об-слугувачу вартість і треба, щоб шляхом конкуренції вони схо-дили з арени життя, а їх місця займали живіші сили.

Всетаки Овен Йонг зазна-чив, що в нинішніх часах ці можливості для індивідуаль-ної підприємчivosti трохи обмежені урядом. Він казав, що в 20-тих роках цього сто-ліття промисл в Америці зро-бив величезний поступ уперед.

Та так, як це часто буває з людьми, що роблять нагло величезні успіхи, так і амери-канський промисл від свого поступу страив розсудок і йому закрутилось у голові. Від того закручення повсталла е-кономічна криза, що триває до нині.

І зновуж так, як це буває серед людей, що тяжко осуд-жують того, якому від за-сліплення поховзнетесь нога, американська суспільність по-чала тяжко осуджувати аме-риканський бізнес тому, що той довів до економічної кри-зи, хоч той сам бізнес впро-довж довгих років, а навіть століть, ретельно і задовільно обслуговував потреби суспіль-ності.

На бізнес наложено поку-ту, в формі державного прав-ління, що дістало право від загалу втручатись у промисл і говорити йому, що він має робити, а що ні. 30-ті роки цього віку, казав Овен Йонг, пройшли від знаком держав-ної контролі суспільно-еконо-мічного життя Америки.

Але й правління, діставши величезні повновазії від су-спільності, почало засліпю-ватися своєю власною силою і почало робити помилки. Во-но почало громити приватний бізнес, забуваючи, що воно саме є нічим іншим, тільки відомоном бізнесу. Коли не стане оригінального голосу, пропаде і відгомін. Коли прит-тихне і зниде приватне су-спільно-економічне життя, то й правління нічого не вдіє. За-хоплення уряду своєю силою в останніх часах почало наби-рати таких застрашуючих форм, казав Йонг, що поста-ла небезпека, що воно діде знов до катастрофи. На мі-стя, ми бачимо в конгресі протиділанні цьому. А важкою появою в тім протиділанні є закон Логана-Волтера, який уже перейшов у палату пр-дставників і правдоподібно пе-рейде в сенаті. Той закон спі-ноє розгін, переплетений де-коли з самоволоєю правління і ставить потягнення урядових чинників під розгляд судів-ництва.

Треба сподіватися, закло-чував Йонг, що 40-ві роки цього віку будуть розумною і щасливою сполукою бізнесу і правління; що в цій сполуці у-сунені будуть помилки бізне-су, поповнені на передодні е-кономічної кризи, а також по-милки правління, які допро-ваджують економічне життя до здушення. Зате залишені будуть добрі сторони одного і другого. Коли це станеться, то Америка справді стане на шлях, що заведе її до велико-го добробуту і щасливого життя.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

П. Х., Кемден, Н. Дж., і М. Л., Сайксвил, Па. — Справа Дворецького була висняна в редакційній статті, в рубриці „На біжучі теми“ і у відпові-дях редакції. Думаємо, що це вистарчально.

Вже вийшла друком і прола-ється давно потрібна праця, головню в сезон Шевченків-ських концертів.

Д-р Л. МИШУГА

ШЕВЧЕНКО

— і —

ЖІНКА

(ЖІНКА В ЖИТТІ І ТВОРАХ ПОЕТА)

Яку роллю відігравала в житті й творчості найбільшого украї-нського поета його мати? Ма-чула? Сестри? Перша, дитина любові, Оксана? Полька з Вільня, Дуня Гошовська? Мо-дельки в Академії? Княжна Варвара Ретіна? І інші, аж до Лікерії Полусмакові.

ЦНА 50 ЦЕНТІВ.

Накладом „Української Пресо-вої й Книжкової Спільноти“.

Замовляйте:

„SVOBODA“

81-83 GRAND STREET.

P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Ukrainian Weekly

(Concluded)

SELECT UKRAINIAN STORIES

BAATKIVSCHENA
By IVAN FRANKO

Translated by STEPHEN SHUMEYKO

(Continued)

(3)

I slept soundly till about two the following afternoon, when I was awakened by a loud knocking on the door. It was a messenger boy. I opened the door, signed the receipt, mechanically opened the telegram, and read: "Come home immediately. Your Father." I was surprised. What is this? I had already received one such telegram. Maybe through mistake this was the same one? It happened so before, for our postmaster would sometimes get drunk and get his mail and telegrams all mixed up. And if this was not the case, what could be the matter? Why telegraph the same message twice? Why ask me to come home now, in the dead of winter? The station closest to my home was small, four miles journey by sleigh, and I didn't even have any suitable clothes for such a trip. What did it all mean? I scratched my head in perplexity, drank a glass of water and fell asleep. And when I awoke near five my first and only thought was that of Kitty. What had happened to her? How could I reach her? Where could I find her? As for the telegram, I didn't even give it a thought. I dressed, locked my room and ran out into the city. After dining I hurried to the Virmensky Street on which stood the coffee house and began pacing in front of it, hoping to catch sight of her when she appeared, and then—well, I didn't know what I would do then, but I felt within myself an unbreakable resolution, an unshaking certainty that I would take some sort of a decisive step.

Somewhere near seven she appeared, dressed modestly, and wearing a varicolored hat with a large feather. My heart stopped beating for a few seconds. I bowed to her; but to approach her, to say something to her, was beyond me. She nodded her head slightly and proudly went ahead down the street. I followed her about twenty paces to the rear. My eyes following that feather on her hat just like a sailor follows the north star. I was jostled, my feet stepped on, the snow whirled into my eyes, but to all this I paid not the slightest attention. Once she looked back and then again the second time. Evidently she had recognized me. What was happening within me at that time? It's terrible to even think of it now. However, one thought overpowered all others: Is she that sort?—Although most natural this thought nearly drove me frantic. I hurried after her, all a tremble, breathless, oblivious to everything but her, while she, it seemed, hurried even faster, ever drawing further away from me, picking out the busiest streets, until finally she reached the market place, and going along one side of it she turned off into Tribunal Street. Her hat gradually began to lose itself in the sea of hurrying humanity and finally disappeared altogether. I sprinted ahead, turned this way and that way,—but nowhere was she in sight. Like one crazy I ran through all the surrounding side streets, around the market place, through Halitsky and Mariatsky square, but no Kitty. She had disappeared like vapor. Meanwhile the snow kept coming down, heavier than ever. Around ten o'clock the snow-clad streets began to get deserted. For some time yet I paced like a guard in front of the building in which she lived, but in vain. She did not appear. Maybe she had already returned? Or maybe she was delayed somewhere? But where? There was no other night coffee houses besides the Suberova. Vainly I racked my mind for an answer until somewhere after twelve midnight I returned to my quarters, distraught, tired, wet from the snow and perspiration. The janitor opened the door for me and growled something about my coming in so late, especially since there had been a messenger earlier in the evening with a telegram for me. What is the matter with those telegrams?—I thought and waved my hand, as if chasing away some pesky flies. To think or worry about my "baatkivschena" at such a time was neither my will nor wish, even if I had the strength to do so, I undressed, shivering in the unheated room, and after wrapping a quilt around me in bed and throwing on top of it all my wet clothes I lay there with my teeth chattering until heavy sleep finally descended upon me.

In the morning I awoke with a terrible headache. I felt as if someone was knocking a wedge into my skull. Groaning I raised my head a little and only then realized that someone was angrily hammering away at my door. Somehow I managed to crawl out of bed and on my bare feet to go to the door and open it. In the cloud of frosty vapor that billowed into the room there stood a telegraph messenger.

"I was beginning to think that you were murdered or had been burned to death," he exclaimed. "I'm knocking more than a half an hour already."

With these words he handed me two telegrams. "One of these came last night," he explained, "but I couldn't deliver it to you because you weren't home. I hope it's nothing important."

I signed receipts for both of them, gave him twenty cents, and gripping the telegrams in my hand, my teeth chattering, I closed the door and crawled back into bed. A feeling of extreme lassitude enveloped me. I lay like a log, trying to get warm. To move even a finger or a toe seemed to me a mighty task. And thus with the telegrams clutched in my hand I fell asleep.

What happened further, I do not remember. All that I knew is that through my sleep I heard loud knockings on the door, cold hands upon me, which squeezed me like pliers, and then a greyish, impenetrable fog.

Opanas paused a moment in his recital, regained his breath, wiped the beads of perspiration off his forehead, and after ascertaining that I had not fallen asleep, continued:

"I awoke in the hospital. There they told me I had been in a coma for two weeks. The janitor had heard my groaning and called the police who forced open the door and finding me unconscious had taken me to the hospital. Both telegrams as well as a few letters that had come later I found in the drawer of the night table alongside my bed. One telegram read: 'I bless you. Your Father.' The other one notified me of my father's death. One of the letters was from the village scrivener who wrote of how my father had caught typhus and then my mother a few days later, how both of them called for me and had telegrams sent urging me to hurry home, and how finally my father died and a few days later my mother. The scrivener then informed me that since my father had willed everything he owned to me it would be best for me to hurry home as quickly as possible in order to settle the estate."

I finished reading these telegrams and letters and felt a little strange. It seemed to me that all I had read was nothing new to me, that I had known it right along, that I had been at my father's funeral, that I had received my mother's blessings,—in a word, that I had experienced everything that one usually does at such occasions. And thus I did not feel any unusual emotion when I finished reading. It was as if something had happened that had had to happen. In fact, I began to breathe a trifle easier, as if some manner of bonds that had kept me tied down had now suddenly snapped, leaving me to fly wherever I wished, to start my whole life anew, to do that which I dared not do before. And as for Kitty, I forgot all about her. She no longer existed for me.

I was forced to remain a few more days in the hospital before I obtained my discharge from it. However when I found myself outside in the street in the cold wintry air, when for moment my eyes became blinded by the glare of the snow on the ground, in that very moment I was overwhelmed by a wild desire to see Kitty again, to find her, to lay at her feet everything I owned. With uncertain steps I made my way to where she lived on Virmensky Street and took my stand in front of her house in the hope of seeing her emerge. For several hours I stood there until finally I had to start pacing up and down the street in order to keep from freezing. Suddenly I saw her. She was coming from the direction of the market. Abashed and stricken dumb I stood rooted to the spot. Approaching she glanced toward me, smiled slightly, paused, appeared to reflect over something, and then coming closer said:

"Come with me."

I started in wonder, as if someone had struck me. Nevertheless I followed her mechanically. On the second floor I found her, a lighted candle in her hand, awaiting me. I paused in indecision. She took my hand and drew me after her, whispering:

"Come."

I entered her room. She closed the door and invited me to take off my overcoat and sit down. Her quarters consisted of one large airy room and an alcove, in which stood a bed. The apartment was furnished as a salon, everything about it bespeaking simple but fine taste. A most delicious feeling of warmth crept over me; whether it was of the room itself or her personality, I do not know. She took off her wraps and hat, revealing herself dressed in a stylish woolen dress, with her hair done up in a most charming manner. Her face was in complete repose, without the slightest trace of any worry on it. She moved about easily, with a grace that instantly captivated me. After adjusting her hair before the mirror and then the flowing tie she wore beneath her throat, as if to give me time to compose myself, she finally stood before me. Looking into my eyes, with a half-smile on her lips, she asked softly:

"Do you love me?"

I made no reply but seized her hands and passionately kissed them. Tears welled in my eyes. She sat down on the chair beside me and embracing me drew my head to her breast. I sobbed softly.

"Now, now my little fool," she said. "I knew it all along. But why didn't you come immediately, when Natalie told you where I lived? Did you first have freeze nearly to death?"

Surprised I looked at her.

"Yes, I know everything. I read about you in the papers. Even about the fact that your parents died."

Only now I realized that the telegrams and letters I had read in the hospital had been already opened. How was it, I wondered, that I had not detected that immediately? Meanwhile she had risen, stirred the fire in the stove, turned the lamp with a little higher to give more light, and again stood before me.

"Well now, what do you want of me?"

"Nothing," I replied. "I am fortunate enough that you are looking at me."

She laughed outright:

"I must say that you certainly are most unusual. But tell me, what do you intend doing?"

"I do not know."

"Did your parents leave you much?"

"I do not know. Probably no money, only land, a farm."

"How much could it be worth about?"

"I can't say. Probably three or four thousand."

"Hm!"

She paced the room thoughtfully, and then turned to me.

"What do you intend doing with your estate?"

"I don't know."

"Perhaps you want to take up farming? And maybe you want me to go with you, become a peas-

ant woman and feed the geese and hogs?"

Startled I stared at her. Such a wish appeared to me to be absurd, unthinkable.

"Come, now, say something. Think."

With both hands she shook me by the shoulders.

"I shall do anything you say," I whispered.

"Yes? Well, that's fine. For that I like you. Here!" And she leaned over and kissed me on the forehead. At the touch of her lips my blood quickened.

"Listen, then!" she said, sitting down again alongside me and drawing me close to her with her left hand. "I like you. Do you want to come with me?"

"Where?"

"Into the wide world. I have no intention of remaining in this cursed Lviv. This is not the place for me. Here I am Kitty and nothing else. But I am ambitious. I feel within myself strength, talent, spirit. Do you want to help me escape this wretched place?"

"I'll sacrifice everything to help you!" I exclaimed ardently.

She gave me a side glance of slight amusement.

"Why, you're even good looking when you're not smiling. I like to see such gallantry in young men. Here..."

And taking my face in her hands she kissed me full on the lips. The room whirled about me. A most delicious feeling of ecstasy filled my heart. I felt as if I would faint from the very power of it.

"Listen, carefully, then," she continued. "A week from today I am leaving Lviv. I simply must, for I can't stand it here any longer. If you want to accompany me, then be ready by that time. Liquidate all your affairs, sell your estate for the best price you can get. Do the best that you can. A week from today I shall be waiting for you, here in this room. If you don't come by that time, I will not be here any more, and no one shall know where I've gone. Were it not for you, were it not for the fact that I felt attracted to you from the very start, were it not for what I read in the papers about you, I would have left last week yet. Do you understand now? Here, kiss me and go and do what you think is best. I am not forcing you to do anything; I shall only wait for you. If you want to taste the fruits of happiness with me, then come. And now—good night."

I fervently kissed her lips and hands and left bereft of all will power, completely her slave. My fate was already sealed, and it did not even occur to me that I could possibly do anything to change it.

VII

Opanas became silent. I looked up at him. His face was deathly pale and his eyes swimming with tears.

"Opanas!" I cried out. "That's enough! Your recollections have stirred you entirely too much. Come, let's go to bed, or you're liable to get sick yet."

"Don't worry," he reassured me. "I won't get sick. On the contrary, it will make me feel even better, for you have no idea how good it feels to unburden myself from something that I have never told anyone before. For ten whole years I have remained silent on this subject, and it's been like a stone on my heart. And now when I have such a sympathetic listener before me, I must tell it. Unless, of course, you are tired from your journey and would rather go to bed."

"No, certainly not!" I assured him. "One would have to be made of wood to think of sleep while listening to such a story as yours."

"Now, now, no compliments, please," he smiled, drying his eyes. In a more cheerful tone he continued:

"There really is not much to tell. The end of my story is not very interesting, and can be easily foreseen: Right the very next day I went to my home town, examined my baatkivschena which my parents had willed to me, and then quietly began looking for a buyer. My neighbors all were glad to see me and rejoiced in the thought that I would remain with them; none of them knew of the turmoil within my soul. Finally I found a buyer, the local Jewish saloon-keeper, and sold to him my baatkivschena for five thousand dollars. My face fairly burned with shame when I signed the deed, but I had no other choice: my love for Kitty was too great to permit even the slightest change in my plans. The recollection of our agreement, and the realization that she was awaiting me with her warm embraces and ardent kisses, her beauty and charm,—was enough to dispose of the slightest doubts I might have entertained as to the wisdom of what I was doing. And therefore I felt no sorrow at all when after the sale I quit the village, like a thief; all that I felt was the money in my pocket, and the love for Kitty within my heart. And although I outwardly cowered when the indignant villagers escorted me out of the village with oaths, curses and clouds of dirt, still inwardly I felt no sorrow, no anger, no shame; for thoughts of Kitty had effectively screened me from the whole world, changed my usual feelings, and satisfied all my wants."

Finally the fateful evening arrived. Trembling with excitement I hurried over to her home. Suppose she had left Lviv without me! What then? I grew cold at the thought. At length I reached her house, and looked up. Yes, her apartment was lit!—she had not left! Like a whirlwind I dashed up the stairs, knocked at the door and without waiting for a reply, dashed in. She was sitting on a trunk, dressed in a travelling outfit, with her eyes turned towards the door. Her face was pale, very pale, and her eyes burning.

"Here I am!" I cried, breathlessly. "And here it is—take it!"

And I laid before her the five thousand dollars.

She smiled and waved her hand.

"Hide it," she said. "I was waiting for you. See, I am all ready to go. Ring for the janitor, and have him call a cab."

(To be concluded)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В ДЕНЬ МАТЕРІ!

Гарне свято приносить нам весна. Може одно з найкращих, що його придумали люди. Це "Свято Матері". Та, мабуть, не всі знають, що початок цьому гарному святу дала американка, пані Анна Джарвіс. Вражена тим, що ма-ма, яка найбільше поносить трудів, яка найбільше вкладає праці і старань для своєї родини, найменше дякує за це.

Від матерей залежить у пер-у країна вперед повинна ви-ховати своїх дітей, а тим-дасть добрий примір для ін-ших. Бо котра мати показує себе за патріотку, а її діти в-наймах ворогів", то яким ко-ростям з того українській су-спільності?

З історії знаємо, що народи, які могли похвалитися найкращими матерями, були першими у світі. Так було в давнину, у греків і римлян, так було і в інших народів, так є і тепер. Коли доля Франції нині перед знаком питання, то причина цьому не так звер-

це, пані Джарвіс у 1910 році якась ясність, якість особливе уладила в місті Філадельфії тепло. Нема людини, якуб це шу чергу теперішність і бу-перше "Свято Матері". Се-чарівне слово не кинуто в дучність народу. Тому вони ред українського громадян-спомин дитячих літ. Людина заслуговує на те, щоб один ста перший "День Матері" забуває про свої роки, про день у році присвятити їм. А ці владштував у 1928 році "Союз своє суспільне положення і на чи всі матері заслуговують на ці хвилину стає доброю дити-заслуги і почесті?—Ні, тіль-ки та мати, що є дійсно доб-рою і щирою матір'ю для своїх дітей і свого народу. Є в нас матері, котрі забувають, що їх повинність виховати своїх ді-тей на добрих українців. Хоч думкою в дитячі давні роки, там, далеко, під солом'яною нерас самі стоять у проводі не стаємо на хвилю дити? стріхою, а може вже тільки українського загалу, то, на-Зо словом "мати" родиться під зеленою могилою на сіль-в душі навіть старшої людини сакому цвинтарі.

УВАГА! СЕЙНТ ЛУІС, МІЗУРІ! УВАГА! ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ У. Н. СОЮЗУ

В НЕДІЛЮ, 19. ТРАВНЯ (MAY 19, 1940)
в У. Н. ДОМІ, 1523 ГІКОРИ ВУЛ., В 3. ГОД. ПОПОЛ.
Союзіві і громадині міста Сейнт Луїс! Старанням відділу Українського Народного Союзу число 17, 179, 373 з St. Louis і від 225 з Desloge, Mo., запрошується Вас на вище наведені збори. У так важку для українського народу на рідних землях хвилю, Український Народний Союз, що обхоплює найкращу частину української імміграції в Америці, посилає до Вас організатора п. Дмитра Білецького, який має допомогти Вам організуватися в могутні ради У. Н. Союзу. Треба притягнути Ваших дітей до організації, тому подбайте, щоб вони прийшли на збори. Передкошениця кампанія У. Н. Союзу принесе гарні успіхи, коли і в Сейнт Луїс українська громада доложити всіх можливих зусиль для збільшення членства У. Н. Союзу.
110,13
Степан Куропась, гол. контролер У. Н. Союзу.

ПОЗІР! Н Ю А Р К ПОЗІР! БРАТСТВО ПР. ТРОЙЦІ І УКРАїнська ШКОЛА

В НЕДІЛЮ, 12. ТРАВНЯ (MAY 12, 1940)
В УКРАїнській ЦЕНТРАЛІ
180 WILLIAM STREET, NEWARK, N. J.
Свято розпочнеться в годині 3. сполудня співами, промовами і танцями.
По святі БАЛІ при гарній оркестрі. — Вступ 40 ц.
Запрошуємо всіх старших і молодших.
Комітет.

хні вороги, як брак материнського почуття у французьких жінок, що від якогось часу почали більше дбати про себе, про свої вигоди і приємності, ніж про своє потомство і його виховання.

У житті українського народу жінка - мати відіграла велику роль у всіх ділянках. Матері княгині виховували Українці славних на весь світ князів, князевичів. Згадаймо тільки славну, сильного характеру княгиню Ольгу, матір славного князя Святослава Завойовника, княгиню Романову, що зводила великі бої в обороні прав своїх дітей і виховала Українці хороброго князя Данила. Не тільки синів, але й героїські доньки виховували ці матері-княгині, що приносили нам часто славу і серед чужих народів. Згадаймо тут хочби українську князівну Анну, що панувала як королева на французькому троні. Такамо матері козачки виховували нам хоробрих лицарів і відважних патріотів доньок, що вславили Україну по цілому світі. І новіші часи видали цілий ряд жінок письменниць, громаданок і героїнок, що їх пам'ять раз-у-раз вшановуємо. Одні з них уже відійшли від нас, а другі ще живуть, в краю і на вигнанні.

Коли ми чимнебудь славимось, то в першу чергу подяка за це належить нашим матерям, їх умілому вихованню, примірові й допомогі, що дізнали ми від своїх матерей. Ідейній праці матерей-селянок завдячуємо ми те, що наш на-рід навіть у важких часах неволи не трапив і не втратив своєї віри, своєї народності, любові і привязання до батьківщини, не забув своєї мови, пісні, свого високого народного мистецтва, своїх рідних звичаїв. Завдяки тій великій любові української матери до всього рідного, тліє невгасальна любов у серцях українських дітей. Завдяки цьому воскресла по довгій неволі на наших очах до нового життя найбільша частина нашого народу, Закарпаття.

Але сьогодні у цих важких до певного ступня рідшадних часах, у яких ми живемо, завдання української матери є ще важливі, як були колись. З одної сторони брати і сестри в рідному краю, на рідних землях, знаходяться в ярмі страшного окупанта; наші бідні скитальці, що тиняються десь по рідних закутках світу, чи не найбільшу надію покладають на українську жінку і на українську матір? З другої сторони дивиться на нас цілий світ, який це нарід ті українці. Чи вміють любити й шанувати своє рідне? Чи вміють добре говорити мовою великого українського народу? Задачею нашої матери є тут, на землі Вашингтона, по-

дбати, щоб наші діти добре володіли українською мовою і знали про рідний край, його історію, географію, літературу і т. п.

Мати може вищепити в серце дитині любов до нашої гарної і багатої землі. Нації, які мають патріоток матерей, можуть бути спокійні за свою майбутність.

Змінилась не тільки роль, але й душа української матери по прогах наших визвольних змагань. Для українського народу, який не доборовся волі, ні власної держави, настали важкі часи. Ми з гордістю можемо ствердити, що українські матери не тільки гідно переносять оце лихоліття, але дітей своїх виховують у гарті і вчать на найбільшій жертви для України. Доказом цього хай послужать усі присуди смерті, на Білеса, Данилишина й інших. Чи застрашили вони нашу бідну матір-селянку?

Нові події виринули на українським небосклоні, які вимагають надлюдського гарту духа й самопосягати до них, Україна чекає найбільшої жертви від української матери. І ми, матери, дамо їй цю жертву! Слава нашій спільній матери — Україні.

М. Головата.

ЗБОРИ ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. Місцеві збори Бр. св. О. Ніколая, від 1., відбудуться в вівторок, 14. травня, від 8. 264 Warren St., в 7:45 вечером. Простіться всіх членів присутні на збори. Буде вибір делегата до Вашингтону на конгрес. Кожний член дістане свого чека як дивіденду. — Н. Пупчик, пресд.; В. Черепак, кас.; В. Гілова, секр.

РАДІОВІ ПРОГРАМИ
АЛЛЕНТАВН, НОРТГЕМПТОН, БЕТЛЕГЕМ, ІСТОН, ПА.
Українська радіова програма буде передана КОЖНОЇ НЕДІЛІ рано, починаючи від неділі, 12. травня (May 12, 1940) від год. 9:30 до 10:00 рано зо станції WSN, 1440 Кс. в Аллентавн, Па.

БОЛІНІТ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі ноги, болючі ноги, флегми (запалення жила), напухлі або болісні коліна чи істоти і ревматичні ноги успішно лікують за допомогою європейських методів без операції.
Офісові години: щоденно від 1. до 6 вечір, в пошесті і четверні від 1. до 8:30 вечір, Нема уривкових годин у неділі.
Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ФУТРА

МИХАЙЛА ТУРАНСЬКОГО

ВИРОБЛЕНІ У ВЛАСНІЙ ФАБРИЦІ

СПЕЦІАЛЬНА ЦІНА
26 ФУТРЯНИХ КОВТІВ
ПО

\$195

ОКРІМ ТОГО:

52 ковтів по	\$245
18 " "	\$295
23 " "	\$345
51 " "	\$395
23 " "	\$445
30 " "	\$495
6 " "	\$545
6 " "	\$595

HAMMER BRAND

Persian Lamb

THE Aristocrat
OF FURS

PERSIAN LAMB COATS

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА

набути прекрасне, модне і цінне ФУТРО З ПЕРСЬКИХ БАРАНКІВ

Незвичайна нагода через те, що в добрий час, поки ще ціни пішли вгору, ми встигли закупити великий запас ІМПОРТОВАНИХ І ДІБРАНИХ ШКІРОК — Кожна шкірка вироблена і фарбована славною системою Гаммер бранда.

Маємо ВСІ ВІДМІНИ БАРАНКОВИХ КУЧЕРІВ. На кожний ковт шкірки дібрані і „мечовані“ спеціалістами, щоб не було різниці ні на волос, ні на „кірлі“.

Таким чином даємо до вибору купуючим 235 ФУТЕР і 9 РІЗНИХ ЦІН. Самі виберете собі вязку шкірок на своє футро, виберете один з модних фасонів на 1941-ий рік, дозволите нам взяти Вашу міру, викажете свої бажання і будете мати

PERSIAN LAMB COAT, CUSTOM-CUT AND CUSTOM-TAILORED TO YOUR ORDER

за спеціальну ціну, значно нижчу, ніж буде в головний сезон. Але не відкладати!

Є СІМ ДОБРИХ ПРИЧИН, чому футро краще замовити або купити ЗАРАЗ ТЕПЕР:

1. Цей запас імпортованих шкірок ми придбали, коли ще ціни були нижчі, як є тепер, і купуючи зараз, користаєте ще з тих цін, які ми платили. Певна річ, що через теперішні відносини в Європі перські баранки та інші імпортовані шкірки ще значно подорожують.
2. Такого великого вибору шкірок, як маєте в нас тепер, в осінній сезоні не буде вже ніде. Хто хоче добре вибрати, мусить вибирати завчасу.
3. Паризькі і тутешні дизайнери виробили вже всі прекрасні стилі футер на 1941-ий рік. Побачите їх в нас на виставі. Можете вибрати стиль, який Вам любий, і коли бажаєте, можете придумати свої власні зміни, щоб Ваше футро не лиш було стильне і модне, а й мало свій власний характер, не такий, як всі.
4. Тепер весною в нашій роботі не така поспішна робота, як буде в головний сезон. Через те наші фахівці можуть присвятити більше уваги Вашому футру і Вашим спеціальним бажанням. Мають більше часу, щоб доглянути за кожною річчю і готові приміряти на Вас Ваш ковт аж поки самі не скажете: „диффект“.
5. Коли волите купити футро вже готове, маємо для Вас до вибору всі нові й модні моделі.
6. Можете заплатити зараз, або, коли Вам вигідніше, зложити невеликий задаток (десять процентів ціни) і решту сплачувати місячними ратами до того часу, коли вже буде пора футро відібрати і носити.
7. Радю і безплатно переохоломо Ваше футро до осені в спеціальним холодним волті, де воно буде забезпечене від гаряча, мовби і всякої шкоди.

КОРИСТАЙТЕСЯ З НАГОДИ! Просимо коли-небудь зайти, подивитись і переконатись. Для вигоди тих, хто не може прийти в день, наша робітня і вистава футер відкриті КОЖНОГО ЧЕТВЕРГА ДО ДЕВ'ЯТИХ ГОДИН ВЕЧЕРОМ; В СУБОТУ ДО П'ЯТОЇ. В усі інші дні до шостої.

MICHAEL TURANSKY

Manufacturing Furrier

Bet. 29 & 30 Sts.
16th Floor

350 SEVENTH AVENUE,
New York, N. Y.

Telephone:
Lackawanna 4-0973

ДИСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ДО РОБОТИ

Пошукується ЕНЕРГІЧНИХ ЛЮДЕЙ, які можуть заробити легко від \$15 до \$150 тиждень. В нас працює звичайно 5,000 людей, які вже роблять по 45 літ. Нагода для українців. Пишіть зараз на адресу:

HARRY MASISHIN,
2403 W. 3rd St. Chester, Pa.

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

Пошукує ДЯКОУЧИТЕЛЬСЬКОЇ посади. Може учини хор, представлення і провадити візирне вечірню школу. Посади можуть обійняти зараз. Зголошення слати до: / 110,3

A. I., c/o SVOBODA,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

КОЛИ ВАШЕ РАДІО

попсує, ми ОГЛЯНЕМО безплатно. Направляємо від долара вгору. Направа гарантована.

BRODSKY,
22 COMFORT PL., CLIFTON, N. J.
Tel.: PA. 3-0504.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
Аналіз крові для подружжого свідства.

Гемороїди й жилаки лікуються без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th St.,
NEW YORK CITY, Room 14.
GRAMERCY 7-7697

Офісові години: 10—8; неділя 11—2
Жінка-доктор до обслуговує.

X & Флюроскоп. — Екзамінація \$2.00.

АДВОКАТ

В. КУЗЬМА

241 SPRINGFIELD AVENUE,
NEWARK, N. J.

Телефон: Bigelow 3-7303

Д-Р ВОЛОД. ГАШИЦЬ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР

690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попол.,
від 6 до 8 ввечір.

В неділю згідно з умовою.

Д-Р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ

Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8
ввечір. Н неділю згідно з умовою.

718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

DR. M. SMITH

MOVED TO
353 EAST 19th STREET

between 1st & 2nd Avenues
NEW YORK CITY

Tel. STUYVESANT 9-1679

hours: 12—2; 6—8.

ПОПРОБУЙТЕ ЧИСТІ

ПРИРОДНІ ЛІКИ
ЧАЙ „ЛЕСКО“:

Ч. 1.—ГРУДНИЙ ЧАЙ—для тих,
що терплять на кінець і
продихові подразнення шлунка
і простуди.

Ціна \$1 за пакет.

Ч. 2.—ШЛУНКОВИЙ ЧАЙ—для
тих, що терплять на шлунок
і кишковий незмагання;
гази і згусту, спричинену на-
міром кислу в шлунок і
часом затвердження.

Ціна \$1 за пакет.

Ч. 3.—ДЮРЕТИЧНИЙ ЧАЙ—
для тих, що терплять від
запору сечі, принагідного
поздрження міхура й сече-
вого проводу, та боля кри-
жів від простуди.

Ціна \$1.75 за пакет.

Посилайте свої замовлення до:

Mrs. GRETA LESKOVAR,
507 E. 73 St., New York, N. Y.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

НА ФІЛАДЕЛЬФІО

І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.

Tel. Market 1320

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

SAMUEL P. KANAI

Український

ПОГРЕБНИК

Цілий похорон
навіть за \$150

433 State St.,
PERTH AMBOY, N.J.

Phone: P. A. 4-4646

ФІЛАДЕЛЬФІА І ОКОЛИЦЯ

ІВАН ГАСИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

3948 N. SMEDLEY STREET,
SAGAMORE, 3563 PHILA., PA.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без різниці як далеко поїз
Ньюарком. Вразі потреби теле
фонуйте до нас. Обслуга швидко
і чесна. — Office:

383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по ціні та
низькій як \$150.

Обслуга найкраща.

JOHN BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals at low as \$150.

Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2565

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Melrose 5-5977

В КОЖНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ

ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХО-

ДИТИСЯ ЧАСОПИС

„СВОБОДА“.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

В хвили, коли королета Агті
вже мала затопити ножа в
серце Дженети, китаець, що
звичайно був повільний і роз-
важливий, тепер кинувся мов
блискавка між Дженету й
Агті. Водночас одним своїм
ліктем він відтиснув Дженету
від крайочка отвору, що про-
вадив в огненну безодню. Та-
кож потрутив Агті, та так,
що й випав ніж.

Але сталося таке, і що від
цього потручення він сам
стратив рівновагу. Стоячи на
самім крайочку отвору, він
вагався то сюди то туди, про-
буючи себе врятувати перед
смертю. Розмахуючи в повітрі
руками для вдержання рівно-
ваги, він остаточно схопився
остаточно руками за Агті і
притягнув її ближче до себе.
Тепер він схопив її кріпко.

Але рівноваги не відискав.
Борикаючись хвилину з Агті,
він нараз з нею заточився і по-
чав летіти в пропасть. Дивний
сміх роздався з його горла і
він промовив: „Хто під ким я-
му копає, сам у неї впадає“.
По тих словах він, разом з Аг-
ті, що пронизливо закричала,
рунув в отвір, звідки бухала
зловіща полум'я.

Тарзан бачив це і мов тигр
кинувся на поміч китаїцеві.
Але це не допомогло. „Він уря-
тував твоє життя“, заговорив
зворушений до сліз Пері.
„Хай Бог прийме його до се-
бе й дасть йому заслужене
місце серед його чесних пред-
ків“, заговорив побожно
Дарно. Тарзан водночас дер-
жав свої бистрі очі на крово-
жадних жерцях.